DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . . ƒ 7.50
" " " " Java. . . . . " 9.—
" " " " Buitenbezittingen. . " 10.—
" " " " Nederland. . . . . " 13.—

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 20 MEI.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 2.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. WIJT & ZONEN te *Rotterdam* en bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam*.

No. 40. ZESDE JAARGANG. 1858.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

HET REGLEMENT VOOR BEGRAFENISSEN.

TE SOERABAYA.

Bij Gouvernements Publicatie van den 1sten November 1852 (staatsblad No. 72) is, ter vervanging van oudere wetsbepalingen, vastgesteld een *Reglement voor de commissie, belast met het beheer der begraafplaatsen voor lijken van Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen, te Sourabaya, zoomede voor den opziener der begraafplaatsen, de aansprekers, dragers, doodkistenmakers en lijkwagenverhuurders.*

Dit Reglement is door ons voor ruim twee jaren (zie ons blad van 23 April 1856 No. 17) besproken, en daarbij tevens gewezen op de enorme hooge kosten, welke eene burgerbegrafenis te dezer stede na zich sleept en het bezwarende dat er voor het grooterdeel der Europesche ingezetenen in gelegen ligt, om hunne betrekkingen op eene eenigzins fatsoenlijke wijze ter aarde te doen bestellen.

Van de kosten aan eene fatsoenlijke begrafenis verbonden, gaf de schrijver van het bedoelde artikel destijds het navolgende tarief:

De aanspreker, art 56.	ƒ	21.—
Eene laatste woning, No. 2, art. 74.	"	80.—
Een laatste wagen, No. 2, art. 68.	"	21 —
16 dragers à ƒ 2.55 het stuk, art. 62.	"	40.80
Wagens voor dezelven id.	"	18 —
De statie-voorganger, art. 56.	"	3.—
Oproepen van vrienden.	"	19.—
De doodgraver, van art. 29.	"	1.—
Het fonds voor doodkleedhuis, art. 28.	"	12.—
HET GRAF:		
Een gemetseld graf art. 18.	"	100.—
Dit *open* graf *digtmaken* en *openen* volgens rek.	"	45 —
Bekendmaking in de courant, volgens de wet.	"	10.—
Zegels, extract, rekening, advertentie, zegelordonn.	"	2.12
GRAFTEEKEN.		
Een zeer eenvoudig, het minste.		
aan belasting art. 10.	"	100.-
aan werkloon ongeveer.	"	30.-
een grafsteen, grafschrift.	"	35.-
Alzoo ten laste der levenden, bij een zeer eenvoudige begrafenis voor het eerste lijk, in koopgraf.	ƒ	537.92

Voor 't begraven van een tweede lijk in een eigen, of koopgraf, dat reeds eens met ƒ 145 betaald is, (art. 10)

opening en sluiting No. 1, art. 18.	ƒ	25.—
Idem idem No. 2, art. 29	"	5.—
Gebruik doodkleed 2 maal, art. 28.	"	12.—
Idem doodbaar idem, art. 29.	"	1.—
Aansprekers. } als voren.	"	43.—
Wagens. } als voren.	"	13.—
Annonces. } als voren.	"	10.—
Zegels. } als voren.	"	2.12
Doodkist No. 2.	"	80 —
Dragers veertien à ƒ 2.55.	"	40.80
Lijkwagen No. 2.	"	21.—
Doodkleed, lint, wierook, enz.	"	30 —
Sigaren, Madera.	"	15.—
Alzoo gemiddeld.	ƒ	302.92
En de eerste maal.	"	537.92
Alzoo moet men voor het vallen van een koopgraf bij zijn leven besparen.	f	840.64

Zonder dat nog eene prachtige begrafenis, en schoone tombe, een fraai grafschrift, de overledene in vereerend aandenken mag houden

Een onlangs te dezer stede plaats gehad hebbend voorval geeft ons aanleiding om dit onderwerp nogmaals ter sprake te brengen, en het wenschelijke op den voorgrond te stellen dat er in gelegen ligt om het bedoelde Reglement aan eene herziening te onderwerpen, waardoor ook de mingegoeden onder de ingezetenen in de gelegenheid zouden worden gesteld, om de stoffelijke overblijfselen van dierbare afgestorvenen op eene voegzame wijze de laatste eere te bewijzen.

Het bedoelde voorval, zoo als wij uit eene zeer geloofwaardige bron onderrigt zijn, heeft zich volgender wijze toegedragen.

Een onlangs in deze gewesten aangekomen Europeesch werkman, aan het nieuwe marine-etablissement alhier werkzaam op een daggeld van ƒ 3,— en wiens verdiensten dus op een wekelijksch inkomen van niet meer dan ƒ 18,— kunnen worden geschat, had het ongeluk zijne echtgenoote door den dood te verliezen. Zijne eerste zorgen moesten dus natuurlijkerwijze strekken om aan de overledene eene eerlijke begrafenis te verschaffen. Het spreekt van zelve dat zijn gering inkomen, bovendien met korting voor voorgeschotene passagegelden bezwaard, hem niet in de gelegenheid had gesteld om eenig geld te besparen, ten einde daaruit zelfs de zuinigst mogelijk berekende begrafeniskosten te bestrijden.

Hij wendde zich daarom tot den wijkmeester der wijk zijner inwoning, ten einde van zijne mingegoedheid op eene wettige wijze te doen blijken. Met de daarvan afgegevene verklaring begaf bij zich naar het plaatselijk bestuur, ten einde de begrafenis uit de armenfondsen te kunnen doen plaats hebben, doch verkreeg van die zijde een weigerend antwoord, op grond dat iemand, in het genot van een daggeld van ƒ 3,— niet als behoeftig konde worden beschouwd. Tengevolge van deze weigering, wendde hij zich tot den geestelijke der Roomsch katholijke gemeente alhier, die zich onmiddelijk met het plaatselijk bestuur over deze zaak in briefwisseling stelde, maar de weduwnaar overdacht zeer wijsselijk dat de ontbindende kracht der natuur de uitslag niet zoude afwachten van die briefwisseling, en hij vond het dus raadzaam om de hulp in te roepen van eenen meergegoeden ingezetene, die zich voor hem tot borg stelde bij doodgraver, aanspreker, dragers en lijkwagenverhuurder, en op die wijze konde de begrafenis nog ter geschikter tijd plaats hebben.

De rekeningen werden bij den laatstbedoelden ingezetene ingediend, en nadat deze de vrijheid genomen had, om een daarop voorkomend te hoog berekend bedrag aan dragers, enz. te korten, werden de kosten der begrafenis, die de naar de omstandigheden nog zeer hooge som van ongeveer ƒ 150 bleven beloopen, door hem uitbetaald.

Welligt was men, terwijl dit alles voorviel niet genoegzaam bekend met het te dezer stede bestaan van eene *vereeniging, ten doel hebbende de bijeenbrenging van een fonds tot het begraven der lijken van behoeftige christenen*, van welke vereeniging wij de geldelijke verantwoording volgaarne in onze bladen van den 6den en 10den dezer maand No. 36 en 37, hebben openbaar bemaakt, en omtrent welker huishoudelijke inrigting wij eerlang in de gelegenheid hopen te worden gesteld het publiek nadere inlichtingen te geven.

Wij twijfelen geenszins of de min gegoede weduwnaar zoude bij die vereeniging dien bijstand gevonden hebben, welke de regeringsbepalingen niet bij magte schijnen geweest te zijn hem te verschaffen. Het blijft intusschen naar onze bescheidene zienswijze eene zekerheid dat wij een nieuw bewijs hebben ge-

EEN TWEEGEVECHT ONDER KAREL II.

(*Vervolg en slot.*)

II.

HET GEMASKERD BAL.

Het sloeg middernacht op de verschillende torenklokken van Londen, toen Shrewsbury het paleis van St. James binnentrad, hetwelk dien avond van licht schitterde. De graaf liep wankelend en zijn voorhoofd was zorgwekkend en somber. Toen men hem aldus in hofkleeding met eenen onheilspellenden blik, in die schitterende salons, te midden dier gemaskerde hofdames en edellieden, welke zich vol vuur aan de vermaken van het bal overgaven, zag binnentreden, rigtten zich alle blikken op hem en ondervroegen zij zijn bleek gelaat. Eene vrouw, als amazone gekleed, beefde zigtbaar, toen zij den graaf bemerkte en deed eene poging om zich te verwijderen, maar Shrewsbury, wiens oogen haar onder de menigte gezocht hadden, ging naar haar toe en hield haar staande.

„Blijf!" zeide hij. met eene ernstige en strenge stem, „gij zijt op dit feest niet te veel; blijf, ik wil spreken, en het is noodig dat ik door iedereen gehoord worde, door u nog meer dan door ieder ander! Houdt op met dansen, dames! en hoort mij aan. . . . Hoort mij aan, want ik beloof u schandaal. . . . Er bevind zich onder u een edelman, die zich eene echtgenoote uit minderen rang, dan die welke hij bekleedde, koos, ten einde trotsch te kunnen zijn op het geluk dat hij haar schonk. Hij wilde niet dat het huwelijk eene slavernij voor haar zou zijn, of dat zij ooit hare onafhankelijkheid of onschuldige vermaken zou beklagen. . . . Hij liet haar vrij in hare daden, overtuigd, dat zij zijn vertrouwen niet zou misbruiken. . . . Welnu! waarmede heeft zij zooveel opoffering, zooveel afgoderij, zoo vele liefde beloond? . . . . Met hem te onteeren! . . . . Dat verwondert u? . . . . Een jong edelman, die, zonder de ondeugden zijner familie en zijne eigene laagheid, de minste der drie koningrijken zou zijn, die de fortuin op de bouwvallen zijner eer gebouwd heeft, verleidde die vrouw, omdat hij hertog is, omdat hij met titels, met waardigheden en met gunsten als overstelpt is: om dat hij de prins der slechte plaatsen, de afgod der publicke vrouwen, de vriend, de gunsteling, de vertrouweling des Konings van Engeland is! Hij heeft haar verleid, en, in plaats van haar, door bescheidenheid en geheimhouding, een dekmantel van onschuld te maken, in plaats van hunne dubbele schanddaad te verbergen, heeft hij haar in het openbaar en in het bijzijn van den beleedigden echtgenoot genoemd . . . . De vrouw," zeide hij, opstaande en de jonge dame, die als amazone gekleed was en half dood scheen van schrik en schaamte, ontmaskerende, „de vrouw zijt gij, Gravin van Shrewsbury! . . . . De verleider," voegde hij er bij, terwijl hij op een man toeschoot, die op den stoel des konigs leunde, en dien hij het masker afrukte, „zijt gij, Hertog van Buckingham! . . . . De bedrogene echtgenoot ben ik! . . . ."

Er heerschte eene lange stilte. De menigte, die door de bijtende scherts van deze taal beheerscht werd, was opletteud en verstomd gebleven.

„Bij Sint George! is het anders niet?" zeide eindelijk Karel II, uit een groep dansers te voorschijn tredende en zich tot den graaf wendende, „hoe vele echtgenooten in Engeland zijn er niet, die zich over dusdanige ongelukken te beklagen hebben? Goddank, mijnheer de Graaf, wij zijn niet meer in den tijd der Puriteinen! Gij weet buitendien dat George voorregten boven u had; de vrouw herinnert zich altijd een weinig den man, die haar hart het eerst behoorde."

„Goed, Sir, goed! lach vrij om het lijden, verontschuldig de misdaad! Dat zijn koningsvermaken! . . . Dat is vorstenscherts! . . ."

„Wat u betreft, mevrouw," hernam hij, terwijl hij een kouden en verachtenden blik op de gravin vestigde, „gij hebt mijn naam bezoedeld, dien naam behoort u niet meer . . . . Gij hebt mijn huis onteerd, het houdt van nu af aan op het uwe te zijn . . . . Gij hebt u aan de ondeugd overgegeven, welnu, pluk er de vruchten van . . . . Ga, geschandvlekte vrouw, werp andere minnaars het overige uwer deugd toe . . . . Gij zijt geen Gravin van Shrewsbury meer!"

Door deze woorden als door den bliksem getroffen, slaakte de schuldige echtgenoote een kreet van wanhoop en viel in onmagt op den grond. Shrewsbury wendde de oogen af; toen naderde hij op nieuw Buckingham en zeide, terwijl hij hem in het aangezigt sloeg.

„Op leven en dood! . . . Tot morgen, mijnheer de Hertog."

„Tot morgen, omdat gij het zoo gewild hebt," antwoordde Buckingham, die gedurende dit geheele tooneel met de armen gekruisd en den glimlach op de lippen was gebleven . . . . . „Wat dunkt u er van, Sire," voegde hij er bij, zich achteloos tot den koning wendende, „is die arme graaf niet gek?"

„Nog veel erger dan dat, . . ." antwoordde Karel II, „hij is een eerlijk man."

III.

HET TWEEGEVECHT.

De tweegevechten waren te dier tijde zoo menigvuldig,

geleverd voor de noodzakelijkheid dat het besprokene Reglement op het punt der hooge begrafeniskosten eene herziening behoeft, waardoor zoude kunnen worden noodeloos gemaakt den wensch van iederen minvermogenden, dat indien de onverbiddelijke dood hem een of ander geliefd pand, wiens nagedachtenis hij op eene voegzame wijze wil vereeren, ontneemt, zoodanige gebeurtenis plaats grijpe buiten eene der hoofdplaatsen van Java, waar de koning der verschrikking niet behalve het offer van diepbedroefde harten ook nog het offer van een aanzienlijk deel van het tijdelijk vermogen eischt.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT
van den 15den *Mei* 1858 N°. 39.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de kontroleur der derde klasse bij het binnenlandsch bestuur ter Westkust van Sumatra J. Th. Andriesse.

Op zijn verzoek, eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de zoutverkooppakhuismeester te Plawangan (residentie Tagal) P. B. Lesquillier.

BENOEMD:

Tot inspecteur van financien, de gouvernements secretaris, aangewezen als secretaris van den raad van Nederlandsch-Indie, H. J. C. Hoogeveen.

BIJ DE ALGEMEENE SEKRETARIE.

BEVORDERD:

Tot gouvernements secretaris, de referendaris L. J. W. de Waal.

Tot referendaris, de hoofdkommies A. J. B. Wattendorf, met bepaling, dat hij met de waarneming der betrekking van gouvernenents secretaris zal worden belast, en tevens als zoodanig toegevoegd aan den raad van Nederlandsch-Indie.

Tot hoofdkommiezen de ambtenaar ter beschikking van den algemeenen sekretaris, mr. F. Th. Pahud, en de eerste kommies J. C. G. S. van Kraaijenoord, en toegevoegd aan den raad van Nederlandsch-Indie.

Tot eersten kommies, de tweede kommies C. Becker.

Tot tweeden kommies, de derde kommies J. D. Olijve.

Tot derden kommies, de geëmploijeerde op dat bureau E. Young.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Direkteur der Kultures,

BIJ HET KADER DER LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES.

ZIJN OVERGEPLAATST:

Uit de residentie Samarang naar de residentie Preanger Regentschappen, de kontroleur der tweede klasse J. A. Michaelis.

Uit de residentie Preanger Regentschappen naar de residentie Samarang, de kontroleur der eerste klasse J. C. Lammers van Toorenburg.

ZIJN GEPLAATST:

In de residentie Probolingo, de kontroleur der eerste klasse K. A. Dekker.

In de residentie Rembang, de ambtenaar ter beschikking Mr. W. B. Bergsma.

In de residentie Pasoeroean, de ambtenaar ter beschikking C. Th. Humme.

Dat door den Gouverneur van Celebes en Onderhorigheden,

BIJ DE SUBCOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE MACASSAR,

IS ONTSLAGEN:

Eervol, nithoofde van vertrek, als lid, W. Jonas, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

IS BENOEMD:

Tot lid C. Meijer, majoor, militaire commandant op Celebes.

MAGTIGING VERLEEND:

Tot de uitreiking aan den gepensioneerden officier van gezondheid der tweede klasse P. A. W. A. Philippi, eener acte van toelating tot de uitoefening der geneeskundige practijk te Djocjocarta.

Militair Departement.

BENOEMD:

Tot adjudant en tevens chef van den staf in de eerste militaire afdeeling op Java, de eerste luitenant van het 10de bataillon infanterie J. F. Haus.

To adjudant bij het 12de bataillon infanterie, de eerste luitenant C. Boekstal, van het corps.

GEPLAATST:

Bij het 13de bataillon infanterie, de majoor K. F. van Steijn van Hensbroek.

As waarnemend plaatselijk commandant te Soerabaija, de luitenant kolonel jkhr. V. M. de Brauw;

beiden onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de officier van gezondheid der derde klasse J. J. Postma, onlangs uit Nederland alhier aangekomen.

Bij de geneeskundige dienst te Palembang, de officier van gezondheid der derde klasse C. A. M. M. M. van Ellenrieder, thans te Batavia ter beschikking.

OVERGEPLAATST:

Bij het 17de bataillon infanterie, de majoor H. D. Palensteijn Helderman, van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust.

Marine-Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de bootsman bij de fabriek voor de marine en het stoomwezen te Soerabaija, J. Koosen.

(*Voor het land.*) De Resident van Soerabaija maakt bij deze bekend dat de passage voor voetgangers, rijtuigen en karren over de bruggen te *Ngabang* en *Kedong Ngan-ten*, op den grooten postweg naar *Passaroeang* nabij de fabriek *Tangoollangin* van af den 20 dezer, ten behoeve van aan die bruggen te doene vernieuwingen, gesloten zal zijn, en men gebruik zal moeten maken van de daar bezijden aangelegde noodwegen en bruggen.

SOERABAYA, 14 Mei 1858. (13) *De Resident voornoemd,* VAN DER WIJCK.

(*Voor de Policie.*) Aan de ingezetenen wordt bekend gemaakt, dat tot wederopzeggen toe de ringslootweg van af de *Coupure voor den Grisseeschen weg* tot aan de *Coupure naar de Pyrotechnische werkplaats* voor de passage [illegible] gesloten zal zijn.

SOERABAYA, 18 *Mei* 1858. (14) *De Assistent Resident voor de Policie,* SWERVER.

(*Voor het land.*) Aan de gemeente wordt bekend gemaakt dat van af Donderdag den 20 dezer, de passage over de bruggen te *Pegirian*, *Petjantian*, *Kali Anjar*, *Ketabang*, en *Wonokromo*, opvolgelijk en bij elk voor twee dagen zal gestremd zijn.

(15) *De Hoofd-Ingenieur, chef der 4de Waterstaats Afdeeling,* H. DE BRUIJN.

DAGEN VAN VERTREK DER LANDMAIL-POST

OVER DIT JAAR VAN SOERABAYA.

Zaturdag	5	Junij.
Maandag	5	Julij.
Donderdag	5	Augustus.
Zondag	5	September.
Woensdag	6	October.
Zaturdag	6	November.
Maandag	6	December.

En voor de halve maandemail, den 20sten van elke maand, des middags ten 4 ure.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 21sten Mei.

Voor de woning van den heer Muller te Kapoetran.

Op Zaturdag den 22sten Mei.

Voor het pakhuis van de heeren Adam & Co te Kaliemaas.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER*, de echtgenoote van

(493) P. J. H. DE WAAL.

SOERABAYA, 17 *Mei* 1858.

VENDUTIE.

Op Vrijdag den 21sten Mei.

Ten huize van den Heer F. W. MULLER, te *Kapoetran*, door D. D. VAN BOECKHOLTZ, van GOED ONDERHOUDEN MEUBELAIRE GOEDEREN, WAGENS, PAARDEN enz. zijnde *Woensdag* en *Donderdag* te voren voor een ieder te bezigtigen. (474)

VENDUTIE

Op den 22sten Mei a. s.

Bij den Maleijer MOHAMAT TAIR, te *kampong Baroe*. van DIVERSE COMMISSIE en TOKO GOEDEREN.

ALSMEDE NOG:

40 picols GEKNIPT KOPERGELD.

Goederen kunnen nog bijgebragt worden. (489)

VENDUTIE.

Op Zaturdag den 22sten Mei a. s.

Zullen door de ondergeteekenden voor hunne pakhuizen te *Kaliemaas* verkocht worden:

190 PAARDEN.

Pas van SUMBAWA aangebragt per *Almanshoor*.

(490) ADAM & CO.

VENDUTIE

Op Woensdag den 26sten Mei a. s.

In de pakhuizen van de Heeren FRASER EATON & Co, in de stad aan de groote rivier, door D. D. VAN BOECKHOLTZ, tegen 2 percent vendusalaris, van **eene Partij van circa 70 koijangs witte rijst**, en diverse andere **Goederen.** (500)

VENDUTIE

Op Zaturdag den 29sten Mei a. s.

Ten huize van den WelEdelen Heer RITTER te *Dapoean*, door D. D. VAN BOECKHOLTZ, van GEPOLITOERDE MEUBELEN, HANG- en TAFELLAMPEN, SCHILDERIJEN, enz. (475)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

DE STOOMBOOT KRATON,

Vertrekt van SOERABAYA naar PASOEROEAN alle *Dingsdagen* en *Vrijdagen* en van PASOEROEAN naar SOERABAYA alle *Woensdagen* en *Zaturdagen*.

---

dat zij door de toenmalige lions meer als vermaak dan als eene ernstige zaak beschouwd werden. Zij waagden met dezelfde onverschilligheid en roekeloosheid hun leven op de kampplaats als hunne fortuin op eene kaart. Echter hadden de dramatische omstandigheden, die de uitdaging van den graaf van Shrewsbury voorafgegaan waren, de hooge rang der beide strijders, eindelijk de bijzondere gunst, die de hertog van Buckingham bij den koning genoot, aan deze ontmoeting meer gewigt en belangstelling bijgezet dan met dusdanige gevechten gewoonlijk het geval was, en alle hovelingen waren in de verschillende lanen van Hydepark verzameld, toen het tweegevecht tusschen Buckingham en Shrewsbury, de dag na het bal, achter de bouwvallen van eene oude kapel plaats had.

Een page, met een bekoorlijk, maar door de ontroering zeer ontsteld uiterlijk, plaatste zich, na den hertog van het paard geholpen te hebben, met de teugels in de hand op eenigen afstand van de kampplaats.

Terwijl de secondanten het duel regelden, ontdeed Buckingham zich van zijn mantel en liet daarbij niet na Shrewsbury op de fijnte van een hemd met Brusselsche kant omzoomd en op de snede van eene te Parijs vervaardigde hoze opmerkzaam te maken.

De twee edellieden waren beiden even onversaagd. Daar zij in eene eeuw geboren waren, waarin de magt van het zwaard onbetwist was, had men hen reeds vroeg in de geheimen der schermkunst ingewijd. Maar beiden bezaten niet dezelfde koelbloedigheid. In zijne rust, zijne eer, zijne dierbaarste gevoelens aangetast, vocht Shrewsbury met de blinde woede van iemand, die door zijn haat alleen nog aan het leven hecht. Buckingham daarentegen koud, koel, meester van al zijne hulpmiddelen en kunst, wist van de driftsvervoering zijns tegenstanders partij te trekken. De borst van den graaf, die door een onvoorzigtigen uitval ontbloot was, werd door den degen van den hertog doorboord. De laatste teekenen van leven, die hij nog gaf, waren deze woorden: — „Anna, ik sterf, bekeer u!" die hij stamelend en stuiptrekkend uitte. Te vergeefs poogden zijne secondanten hem nog hulp te verleenen. De ziel van den graaf van Shrewsbury stond reeds voor God!

De gunsteling van Karel II toonde bij dit hartverscheurend tooneel noch spijt noch smart; met volmaakte gerustheid veegde hij den degen af, en wendde zich tot den page. Het viel niet moeijelijk om aan de fijnheid der gelaatstrekken, aan de slanke gestalte, aan het zachtmoedig, vreesachtig en bleek gelaat, aan de zwarte krullende lokken, die op een schoon gevormden hals nedervielen, de beschroomdheid, teederheid en bevalligheid der houding te zien, dat zich onder deze vermomming eene vrouw bevond. Het was inderdaad de gravin van Shrewsbury, die door hare liefde, hare vrees, hare wroegingen en de duizende andere verwarde gewaarwordingen, die haar bezielden, als het ware gedwongen werd bij het tweegevecht tegenwoordig te zijn, en haren waren rang door een pagekleed verborgen had. — Dit wordt door de geschiedenis bevestigd.

Toen zij haren echtgenoot zag vallen, wierp zich de Gravin op de knieën.

„O! mijn God!" riep zij uit, „ik deed slechts overspel, maar nu bega ik moord!"

Toen zich tot Buckingham wendende, zeide zij op het lijk van Shrewsbury wijzende: „Gij hebt hem gedood, Milord!" en barstte toen in tranen uit.

„Een van ons beiden moest vallen, Mevrouw.... hadt gij liever gezien dat ik het geweest was."

„O! neen! dat weet God!.... Maar het berouw...."

„Berouw..." herhaalde Buckingham glimlagchende, „het is tijds genoeg daaraan te denken als men grijs is!...."

De gravin rigtte bij deze woorden langzaam het hoofd op en den man, die haar koel, zonder aarzeling, gewetenloos in den afgrond had gestort, waarin voor immer hare eer, haar naam en haar geluk verzwolgen waren, in het aangezigt ziende, zeide zij op een toon, die door een onwrikbaar besluit gekenmerkt werd: „Grijzen, mijnheer de hertog, zal ik in een klooster.... Van nu af is Dorothea Sidney dood voor de wereld!"

Op dit oogenblik kwam Walter van achter de bouwvallen der oude kapel te voorschijn, sedert twee dagen met het werk dat Buckingham hem had opgegeven bezig, had hij het bal op op St. James niet bijgewoond, en kende dus de droevige gevolgen zijner onbescheidenheid niet.

„Milord," zeide hij voorwaarts tredende, mijne satire is af.."

De gunsteling van Karel II greep de hand van den ouden dichter en zeide hem, op het lijk van Shrewsbury wijzende:

„En ik, Walter, heb mijn drama geëindigd!"

„Het antwoord is gunstig," mompelde de verschrikte grijsaard, „maar het kost mij duizend pond sterling."

(*Redactie.*)

Passagiers kunnen zonder gebruik van tambangans van en naar boord komen.
Omtrent de uren van vertrek en verdere informatiën vervoege men men zich bij
W. MAJOR & CO, *Passoeroean.*
(495) MAJOR MATZEN & CO, *Soerabaya.*

De ondergeteekenden, allen suikerfabrikanten van *Soerabaya* en *Pasoeroean*, hebben eene circulaire ontvangen van de *firma* PAUL VAN VLISSINGEN, DUDOK VAN HEEL & DEROSNE CAIL & Co te *Amsterdam*, van den 22sten Februarij 1858, waarbij de intrekking van hare aan den Heer C. BETH verleende volmagt wordt medegedeeld, op eene wijze welke hun voorkomt even onverdiend als onkiesch te zijn.
Het is daarom dat zij zich gedrongen gevoelen openlijk te certificeren, dat zij den Heer C. BETH steeds met den meesten ijver voor genoemde *firma* werkzaam hebben gezien; en dat zij hem in al zijn doen en la ten als een braaf, eerlijk en oppassend mensch hebben mogen leeren kennen en hoogachten.

F. VAN DELDEN,	J. D. FRANSEN VAN DE PUTTE,
J. W. F. VAN VLOTEN,	W. F. MODDERMAN,
J. VAN BOSSTRAETEN,	G. F. GILTHAY,
J. J. BLANCKENHAGEN,	J. A. VAN 'T WOUT,
P. L. ONNEN,	C. H. VAN DER EB,
C. N. VAN LAWICK,	W. H. VON OVEN,
E. TWISS,	SUYCK,
G. F. C. ROSE,	A. TISSOT,
M. BOUMEESTER,	HUBERT DE STUERS.
A. J. BAKE,	

SOERABAYA, 5 *Mei* 1858. (499)

De persoon van **RICHARD CLARKE** wordt bij deze opgeroepen om zich onmiddelijk met deszelfs bagage te vervoegen ten kantore van de Heeren FRASER EATON & Co. (504)

WORDT GEVRAAGD:

Geheele of gedeeltelijke overname eener **LANDELIJKE OF ANDERE ONDERNEMING.**
Inclineerenden gelieven zich te adresseeren, franco brieven Lett. L. J. bij G. C. T. VAN DORP te Samarang. (481)

De ondergeteekende, deelgenoot der *firma* PEREIRA & Co, thans in likwidatie, maakt bij deze bekend, dat hij de TOKO en KOMMISSIEZAKEN op denzelfden voet als de *firma* PEREIRA & Co in hetzelfde locaal voortzet onder de *firma* MOSSEMBEKKER & Co.
Hij beveelt zich in de gunst van het geëerde publiek aan.
(479) A. K. MOSSEMBEKKER.

Iemand veel tijd ter beschikking hebbende, wenscht die gaarne te besteden, aan ADMINISTRATIVE WERKZAAMHEDEN (ten zijnen huize).
Hierop reflecterende, vervoege men zich bij de redactie van het *Soer. Nieuws- en Advertentieblad* (478)

WORDT GEVRAAGD:

Op eene suikerfabriek in Madioen, iemand die dadelijk de werkzaamheden van opziener kan vervullen.
Nadere informatien te bekomen, bij
(492) SCHIMMELPENNINCK & CO.

BODEMERIJ.

De termijn van inschrijving op de BODEMERIJ van *f* 25000 à *f* 30.000 onder verband van het Hamburger schip **ELBE**, is verlengd tot den 25sten *Mei e k.* Billetten kunnen worden ingeleverd te Soerabaya, ten kantore van den ondergeteekenden Notaris.
(488) **T. A. KLINKHAMER.**

De ondergeteekenden hebben pas uitgepakt, de volgende goederen, als:
ENGELSCHE HANG en TAFEL LAMPEN, SCHILDERIJEN, TOILETSPIEGELS FACE à UNIGUE en TAPIJTEN ALKATIVEN, TAFELKLEEDEN, VOETDANKJES, ZAK en TOELET FLAKONS, PARFUMERIEN van de *Societé Hygienigue* en van *John Cosnlle* BLOEDKORALEN-COLLIES en BRACELETTEN, PARURES, HALS en VESTKETTINGEN, GIBUS, ZIJDEN, VILTEN en STROO HOEDEN, WANDELSTOKKEN, CARWATSEN en ZWEEPEN, PARIJSCHE VERLAKTE SCHOENEN VOOR HEEREN en KINDEREN, DUBBELDELOOP JAGTGEWEEREN, HAGELS van No. 1 tot No. 8, HEEREN en DAMES NECESSAIRES, PORTEFEUILLES à ÉLASTIQUE, PORTE-MONNAIES, PORTE-CIGARES en PORTE TRÉSOR, BLANCO KANTOOR BOEKEN, TOONEELKIJKERS, ZIJDEN DAMAST, WAGENSPASSEMENTEN en JES, KOETSIERSHOEDEN, WAGEN en BENDIE PLUISLIJDSELS, MAILKOFFERS, enz., enz.
(501) **MOSSEMBEKKER & CO.**

THÉ-DANSANT

IN DE

SOCIETEIT CONCORDIA.

Op Zaturdag, 22 *Mei* 1858. (480)

MARTIN SIMONSEN

Violon Solo de sa Majesté le Roi de Danemarc.

DONNERA SON

SECOND CONCERT

Lundi le 24 *Mai.*

Entrée 3 fl.

PLACES GARDEES D'AVANCE $3\frac{1}{2}$ fl. (498)

SOERABAYAASCH- LIEFHEBBERIJ-TOONEEL.

9de VOORSTELLING VAN HET ABONNEMENT.

Met welwillende medewerking van het Muziek-genootschap ST. CECILIA.

Op Vrijdag, 28 *Mei* 1858.

VATEL, OF DE KLEINZOON VAN EEN GROOT MAN.

Blijspel in één Bedrijf.

DAARNA:

EEN UUR TE LAAT

OF

HET VERIJDELD TWEEGEVECHT.

Blijspel in één Bedrijf.

Aanvang ten half acht ure precies.

Besproken plaatsen en entréekaartjes voor geïntroduceerd wordende vreemdelingen, zullen te bekomen zijn aan den schouwburg, op den dag der voorstelling van 's morgens 8 tot 's middags 12 ure.
NAMENS DE DIREKTIE,
(486) *De Secretaris*,
VAN COEVORDEN.

ST. JULIEN. BAOUR WIJN.	per 4	dozijn	à *f* 62.—
DUCASSE PAULLAC.	Dito „ „	„	„ „ 85.—
do. do.	„ „ 96/2	fless.	„ „ 90.—
CANTEMERLE.	„ „ 4	dozijn	„ „ 85.—
do.	„ „ 96/2	fless.	„ „ 90.—
CANTENAC.	„ 1	dozijn	„ „ 36.—
CHATEAU PEZ.	„ 1	do.	„ „ 48.—
Dito MORIN.	„ 1	do.	„ „ 48.—
HAUT SAUTERNE.	„ 1	do.	„ „ 30.—
MUSCAT FRONTIGNAN.	„ 1	do.	„ „ 36.—
AFGETAPTE BAOURWIJN.	„ 4	dozijn	„ „ 50.—
FRANSCHE LIKEUR.	„ 24/2	flesschen	„ „ 48.—
ABSIJNTHE.	„	flesch	„ „ 4.—
ST. JULIEN.	per kist van 4	dozijn	„ „ 52.—
CHAMPAGNE PERRIER.	per	dozijn	„ „ 36.—
MADEIRA.	„	„	„ „ 36.—
RHIJNWIJN.	„	„	„ 15.—
BOTER. merk *van der Leeuw*	„	vaatje	„ 17.—
JAPANSCHE KOPJES.	„	dozijn	„ 48.—

Te bekomen à contant in het *Marine Hotel.* (497)

HOUDERS VAN COGNOSSEMENT OVER

484 Picols IJZER, aangebragt van Batavia per het Ned. Ind. schip *Sara Eleonora*, Kapt. D. SCHUIJMER, gelieven zich te melden bij
De Agenten,
(491) **SCHIMMELPENNINCK & CO.**

PAS ONTVANGEN.

Een FACTUUR FRAAI SPEELGOED, bestaande in GEWEREN, SABELS, PATROONTASSCHEN, TROMMELS, EET- en THEESERVIESJES, TOOVERLANTARENS en DIVERSE KINDERSPELEN, alsmede FRAAIJE ÉTAGÈRE VOORWERPEN. Tegen zeer billijke prijzen bij
(496) **HAMMELBURG.**

PAS ONTVANGEN.

WATER CRACKERS,
SODA-BISCUITS,
QUEEN „
FANCY „
PIC-NIC.
PLUMPUDDING,
MOCK TURTLE,
OXTAIL-SOUP,
JULIENNE,
ENGELSCHE SAUCEN,
„ SIROPEN,
„ ZUREN,
DIVERSE GELEIJEN,
TABORS-PEPERMUNT,
VERSCHE ZALM en
BERGSCHE ANCHIOVIS in stopflesschen.
(502) Bij **GEBR. VAN DELDEN.**

IN HET DAMES MODE-MAGAZIJN

VAN

MEJUFVROUW M. DE BRUIJN.

BOOMSTRAAT.

Verkrijgbaar, CRINOLINES, MANTILLES, PRACHTZAKDOEKEN, DAMESHOEDEN, SORTIES DE BAL, HEEREN- en DAMES HANDSCHOENEN, PRACHTIGE JAPONNEN, GLACÉ ZIJDE, WAAIJERS, TUINHOEDEN en ODEURS. (483)

PAS ONTVANGEN

DÉGÈRES PAUILLAC.

(503) Bij GEBR. VAN DELDEN.

OP NIEUW ONTVANGEN

BIJ

J. LLOYD & CO.

Eene hoeveelheid ECHTE TAAIJE SPIJKERS, van alle dimensien, verkrijgbaar tegen *f* 30 de picol.
(494)

PAS ONTVANGEN.

PUIKE EAU DE COLOGNE, van F. MARIE FARINA, in kistjes van 3 flacons à *f* 4.— HEEREN HOEDEN naar den laatsten maak en Grisseesche LEKSTEENEN bij
(487) H. VAN DE VELDE.

PUIKE KOFFIJ.

Per kattie en meerdere hoeveelheden, bij
L. W. VAN DER ZWAAN & CO.
(482) *Boomstraat.*

PAS ONTVANGEN.

DIVERSE BANKET- en SUIKERWERK, ALLE SOORTEN VAN PROVISIEN, in blik van *Alberdingk Thijm*, HAANTJES-BIER, ROSKAMMEN & BORSTELS, PORCELEINEN TAFELSERVIEZEN, MAILKOFFERS, KINDERHOEDEN, ORGANDI- en JACONETS, HANG-STOLPEN, GOUDEN PAILLETTEN en CANTILLES, GORDIJN FRANJES, VERLAKT LEDER, JAGT- en KEUKENGEREEDSCHAPPEN, ÉTAGÈRE VOORWERPEN enz.
(484) **MOSSEMBEKKER & CO.**

PAS ONTVANGEN.

CHAMPAGNE WIJN VAN PERRIER in halve flesschen.
(485) Bij **DE STURLER & FAGNOTTI.**

SOERABAYA den 20sten Mei 1858.

Het stoomschip *Gedeh*, eergisteren van eene kruistogt om de oost alhier ter reede teruggekomen, heeft bij die gelegenheid aangebragt vier der personen welke verdacht worden van de berooving op de hoogte van Banjoewangie van een vaartuig en van den bij die gelegenheid gepleegden moord aan de opvarenden van dat vaartuig en aan twee Europesche passagiers, de heeren de Grave en Abir van Macassar (zie onze Nummers van 15 en 22 April No. 30 en 32).

De vier bedoelde personen, benevens eene vrouw zijn door de bemanning van het stoomschip op het eiland Sumbawa gearresteerd en in bezit gevonden van 20 stuks tien gulden stukken, 19 stuks gouden souvereinen, eenige stukken van $f 2\frac{1}{2}$, eenige juwelen steentjes en eene kist met een dubbelloopsjagtgeweer, welke vermoed worden aan de vermoorden te hebbeen toebehoord.

Voorts zijn nog bij hen gevonden eene menigte goederen tot plegen van zeeroof bestemd, als seinpapier en vlaggen, geweren, donderbussen, draaibassen, lansen en krissen.

Een vijfde van zeeroof verdachte persoon heeft bij zijne arrestatie amok gemaakt en is daarop door de bevolking van het eiland Sumbawa met lansen afgemaakt.

De verdachte personen zijn onder policiegeleide naar 's lands gevangenis overgebragt.

— Wij vernemen dat men op het spoor is van den schuldigen aan den in ons vorig nummer vermelden brutalen inbraak aan het venster van het bureau van den assistent resident voor de comptabiliteit. Het zal echter moeijelijk zijn den dader — de disselboom van een van de roode brug afhollend rijtuig — de verdiende straf te doen ondergaan.

— In het in ons vorig Nummer medegedeelde Telegrafische berigt is abusivelijk bij de vermelding van den prijs der verkochte kamfer en boomwas het teeken van *f* voor de getallen geplaatst, terwijl daarachter het woord *Cents* had behooren te worden gesteld. Wij haasten ons deze zinstorende fout van zetter en corrector te herstellen.

RAREY DE PAARDENTEMMER.

Sedert eenige maanden wordt te Parijs, Londen, Weesnen en Berlijn veel gesproken van een Amerikaan, onlang in Europa aangekomen, die de wildste en gevaarlijkste paarden bijna onmiddelijk temt, ze gehoorzaam en gedwêe maakt, en ze binnen korten tijd afrigt tot de verschillende diensten; welke van deze dieren kunnen gevorderd worden. Sedert zijne jeugd hield hij zich bezig met het dresseren van de wildste Amerikaansche paarden, welke onder zijne behandeling zacht en mak werden; het kon dan ook niet missen of hij verwierf weldra in de Vereenigde Staten eene groote vermaardheid. Het nut, dat zulk een man kan stichten, valt gemakkelijk in het oog, wanneer men bedenkt, dat de kwaadaardige paarden juist de sterktste en vlugste zijn, en derhalve als de beste kunnen worden aangemerkt, zoodra zij getemd zijn. Het nut van zijne uitvinding valt nog gemakkelijker te begrijpen, wanneer men in aanmerking neemt, hoe vele ongelukken door de wildheid van paarden worden te weeg gebragt.

Na verscheidene welgelukte proefnemingen, heeft de uit-

vinder onlangs te Parijs een cursus geopend, op de volgende voorwaarden:

Ieder inschrijver verbindt zich tot de betaling eener som van 250 frs., waarvoor, bij eene inschrijving van niet minder dan 500 deelnemers, de Heer Rarey zich verbindt, om aan ieder hunner, over twee maanden, eene les te geven van een uur, welke hem met het geheim en de wijze van gebruik bekend maakt; mogt echter in de eerste maand een getal van 1000 inschrijvers worden verkregen, dan is hij bereid, onmiddelijk met de les aan te vangen. In dien tusschentijd wil hij gelijke schikkingen trachten te treffen in Engeland en Duitschland.

De Heer Rarey verlangt derhalve eene som van 500,000 frcs. tot het openbaarmaken van zijn geheim. Overigens heeft hij, ten einde alle schijn van bedrog weg te nemen, na eene eerste proeve, waaruit bleek, dat hij eene bijzondere methode bezat, onmiddelijk na zijne komst te Parijs aangeboden, om zijne uitvinding te openbaren aan eene jury van vijf personen, die zich op hunne eer verbinden om haar geheim te houden, doch die hun gevoelen er over kunnen kenbaar maken. Tot leden van deze commissie werden benoemd: de generaal Daumas, de generaal Fleury, de baron de Pierre, stalmeester van de Keizerin, Olympe Aguado en Mackensie Grives. Allen hebben de onfeilbaarheid der methode bevestigd.

Zie hier eenige proeven, door den Heer Rarey afgelegd. Een paard uit de keizerlijke stallen, dat voor ontembaar werd gehouden, was het eerste voorwerp, waarmede de Heer Rarey zich te Parijs bezig hield. Hij begaf zich geheel alléén in den stal van het gevaarlijke dier, en na verloop van een kwartier uurs, vroeg hij een tuig, zadelde zelve het paard, spande het voor de tilburry, eerst alleen en later met een ander vreemd paard, en algemeen werd de makheid van het dier bewonderd.

Verscheidene andere proeven van denzelfden aard, hadden gelijke uitkomsten, en de Heer Rarey betreurde het reeds, dat hij geene voorwerpen konde vinden, welke zijne proefnemingen waardig waren, toen het gerucht zijner wonderbare uitvinding ter oore kwam van den Heer de Baylen, directeur der stoeterijen, juist op het oogenblik dat hij last had gegeven, om een hengst, met name Strafford, af te maken. Deze hengst had herhaalde malen gepoogd, om de knechts, tot zijne verzorging bestemd, van kant te maken. Sedert meer dan een jaar durfde niemand het paard naderen, en het eten werd hem van verre toegeworpen. Met den spoorweg naar Parijs vervoerd, was de togt van het spoorweg-station tot aan Beaujon, eene soort van heldhaftigen strijd met eenige onversaagde mannen, die hem op behoorlijken afstand hielden door middel van sterke leidsels regts en links aangebragt, terwijl het met de lange zweep voorwaarts werd gedreven. Eindelijk werd het dier in zijne stal opgesloten en de Heer Rarey ontboden.

Toen de staldeur werd geopend, wierp het paard zich met zulk eene hevigheid op den Heer Rarey, dat de knecht, die hem de deur had geopend, de wildheid van het paard kennende, hem terugtrok en de deur weder digtsloeg. Doch de Heer Rarey liet zich daardoor niet afschrikken. Hij begaf zich weder geheel alléén in den stal en door een luik kon men zien wat er gebeurde; het paard begon met den bek te openen en den temmer aan te vatten, doch deze, zonder eenigen schrik te kennen te geven of een kreet van smart te uiten, zag het dier zoo strak in de oogen, dat het als het ware werd gemagnetiseerd; vervolgens, zeker van zijne zaak zijnde, deed hij het paard door een vuistslag loslaten.

Hij naderde toen weder het paard en deed toen ... wat zijn geheim is. Weldra ging het paard, gehoorzaam en bevende, aan zijne voeten liggen, liet zich zadelen en door zijnen beheerscher bestijgen, die het alle mogelijke manoeuvres liet uitvoeren. Bij de tweede les, deed de ruiter zich, zonder behulp van leidsel, begrijpen en gehoorzamen; eindelijk bij de derde les, bereed hij het paard geheel vrij en ongezadeld, te midden van eene menigte nieuwsgierigen, welke in de manège tegenwoordig was; hij schoot eene pistool op zijnen rug af en liet aan zijne zijde de trom slaan.

Deze bewonderenswaardige proefneming werd dienzelfden dag door eene andere gevolgd. Een sterk Arabisch paard was uit Versailles aangebragt; dit dier liet zich niet beslaan en wondde ieder, die het waagde zijnen poot op te heffen; sedert geruimen tijd was de generaal, die het uit de Krim had medegebragt, genoodzaakt om het zonder hoefijzers te berijden. Dit paard werd den Heer Rarey gebragt; hij vroeg een half uur tijds om het te temmen, sloot zich met het dier in eene stal op, en 20 minuten later bragt hij het in de manège, hief de vier pooten omhoog, sloeg er op even als de hoefsmid, ging onder den buik van het dier liggen en plaatste elken poot bij zijn gelaat, zonder dat het eenige ergernis aan den dag legde. En dat het paard niet versuft of van zijne krachten beroofd was, bleek daaruit, dat het te midden der menigte zijnen meester herkennende, zich op dezen wilde werpen, doch door den Heer Rarey weldra werd bedwongen. Er was dan ook slechts ééne stem over de uitmuntende en afloende wijze, waarop de bewonderenswaardige paardentemmer proeven van zijne kunst had afgelegd.

(*Amst. Algem. Handelsblad.*)

PROTESTANTSCHE KOSTSCHOOL

VOOR

Kinderen van zendelingen en andere Europeers in Oost-Indie door het Nederlandsche zendelinggenootschap gesticht te Rotterdam.

Een der grootste bezwaren voor den Europeër verbonden aan eene vestiging in *Indië* is gelegen in de opvoeding zijner kinderen. Voor hem, die op eene der hoofdplaatsen gevestigd is, doet zich dit bezwaar niet zoo spoedig gevoelen. Vroeger en drukkender wordt het ondervonden door hem, die in de binnenlanden van *Java* woont, of op een post buiten *Java* is gevestigd. Ouders, die zich in zoodanige omstandigheden bevinden, zullen daarvan ten volle doordrongen zijn. Hun moet iedere gelegenheid welkom zijn hun aangeboden ter tegemoetkoming hunner bezorgdheid.

Tot deze ouders behooren de zendelingen van het Nederlandsche Zendelinggenootschap. Het zal dus geene verwondering baren, dat dit Genootschap, opmerkzaam geworden op een zoo gewigtig bezwaar, op middelen bedacht is, om daaraan te gemoet te komen, zeker in de eerste plaats ten behoeve zijner afgevaardigden; maar bij rijpe overweging niet minder ten behoeve van alle ouders van Europesche afkomst in *Indië* gevestigd, die onder hetzelfde bezwaar gebukt gaan.

Bestuurders van dat Genootschap waren aanvankelijk tot de overtuiging gekomen, dat eene inrigting in *Indië* gevestigd, 't zij op *Noord-Celebes* of op *Java*, in de bestaande behoefte zou kunnen voorzien. Was die inrigting van zoodanigen aard, dat daar niet enkel in het elementair, maar ook in het middelbaar onderwijs voorzien werd, zoodat de jongeling de noodige geschiktheid verwierf om bij handel of industrie, bij het leger, bij het onderwijs en wat dies meer zij geplaatst te worden, dan zou hij zijne bestemming in *Indië* niet missen. Dan kon op eigenaardige wijze zijne loopbaan in *Indië* voor *Indië* geopend worden. Dan werd *Indie* in waarheid zijn vaderland, de kolonie nader aan het moederland verbonden, met het moederland vereenzelvigd. Dan was een groote stap gedaan voor de beschaving van *Indie*. Zoo redeneerden Bestuurders, en zij gelooven nog voor deze redenering de toestemming van velen in het vaderland en in *Indie* te zullen verwerven. Zij stonden zeker in deze beschouwing niet alleen.

De uitvoering van het ontworpen plan bleek echter voor het genootschap te groote bezwaren te hebben, waarop het niet het minst gewezen werd door stemmen, die zich uit *Indië*, maar ook bij deskundigen in het moederland verhieven tegen eene opvoeding van den Europeschen afstammeling in *Indië*. De nadeelen der Indische omgeving op het kind in de zeden der bedienden; de gebrekkige taal, door dezen gesproken en door het kind overgenomen; de invloed van het klimaat; de onmogelijkheid om in *Indie* de kinderen anders dan op aanmerkelijken afstand van de ouderlijke woning op eene kostschool te plaatsen; de bezwaren verbonden aan het onderhouden van de inrigting in *Indie*, vooral door het gevaar van verliezen in het onderwijzerspersoneel te lijden; bij dit alles het minder opzien der ouders, om hunne kinderen naar *Europa* te zenden. Dit een en ander woog ruim op tegen de voordeelen aan eene vestiging in *Indie*, verbonden.

Zonder beide stelsels verder uit een te zetten of tegen elkander over te plaatsen; zonder te beslissen of de opvoeding in *Indie* als geheel verwerpelijk moet beschouwd worden, zij het genoeg hier te zeggen, dat het Nederlandsche Zendelinggenootschap voor zich overwegende redenen heeft, om van zijn eerst opgevat plan af te zien en eene inrigting in *Nederland* en wel te *Rotterdam*, den hoofdzetel des Genootschaps, te vestigen.

Ten einde een ieder in staat te stellen over den aard dezer inrigting te oordeelen, achten Bestuurders het noodig de beginselen uit een te zetten, die zij meenden te moeten vaststellen.

Zij gingen daarbij uit van de volgende opmerkingen:

1. Het kind in *Indie* geboren is in menig opzigt onderscheiden van kinderen in *Nederland* geboren. Reeds de invloed van ouders, die den moed hadden vaderland, magen en vrienden te verlaten moet groot zijn. Groot is de invloed van land en klimaat op het jeugdig kind; groot de invloed der geheele omgeving, bedienden, taal, huishoudelijke inrigting en wat niet al meer. Dit alles verklaart reeds een aanmerkelijk verschil. Grooter wordt dit nog, wanneer de moeder eene inlandsche is en er dus eene eigenaardige geslachtsvermenging ontstaan is. Niets van dit alles wordt echter opgemerkt, om daardoor eene nadeelige zijde van de Indische kinderen aan te toonen. Slechts op verschil in phijsieken, intellectueelen en morelen aanleg werd gedoeld.

2. Het kind in *Indie* geboren blijft in den regel langer van onderwijs verstoken, dan het in *Europa* geborene. Bewaarscholen, geschikte kindermeiden enz. bestaan daar niet; het lager onderwijs zelfs wordt eerst later gegeven. En toch het Indische kind ontwikkelt zich ligchamelijk spoediger dan het kind in *Europa*.

3. Naar *Europa* gezonden op eenen leeftijd, dat andere kinderen reeds de beginselen van lezen, schrijven en rekenen hebben geleerd, komt het Indische kind op eene gewone kostschool bij het onderwijs in aanraking met jongere kinderen, die daarenboven op hun eigen terrein zijn, te huis in taal, gewoonte, omgeving; bekend met toestanden en middelen om zich zelven te helpen; met kinderen, die soms de tint van hunnen vreemden medebroeder reeds tot onderwerp van hunne gesprekken en verbazing maken; met kinderen, die in vele opzigten weer achter staan bij den Indischen medeleerling in ervaring, in vlugheid van bewegingen, in kennis van die vreemde Maleische taal, in aanleg tot kunstvaardigheid en wat niet al meer. Gelukkig mag de vreemdeling zich noemen, wanneer hij liefderijk en met toegevende voorkomendheid in den kring wordt opgenomen, niet voor dom of hoofdig doorgaat, in één woord, wanneer het hem na eenigen tijd gebeuren mag zich te huis te vinden.

4. Aan dit een en ander is waarschijnlijk toe te schrijven de achterlijkheid, bespeurd bij vele kinderen uit *Indie* naar *Nederland* ter opvoeding gezonden. Zij behoefden eene geheel eigene behandeling, eene eigene methode, gedeeltelijk eigene leervakken en zij moesten met den algemeenen stroom mede. Aan deze opmerkingen sluiten zich andere, waarop zelfs in *Nederland* bij het onderwijs nog niet genoeg wordt acht gegeven, als:

1. Dat spreken een zeer gewigtig element is van de allereerste opleiding, ook op de scholen, maar vooral op instituten.

2. Dat het onderwijs methodisch streng moet onderscheiden worden, wanneer het voor verschillende leeftijden bestemd is.

3. Dat voor den jongeling eene opleiding voor de maatschappij noodig is, in welke het lager onderwijs niet kan voorzien.

En zoo werden Bestuurders van het Nederlandsche Zendelinggenootschap er toe geleid, om bij het ontwerpen van hun plan, de volgende beginselen in het oog te houden:

1. Eene inrigting voor kinderen van Europeërs in *Indie* behoort geene kinderen in *Europa* geboren op te nemen.

2. Zij behoort geheel naar de behoefte van zoodanige kinderen te worden ingerigt, zoowel wat de opvoeding in het algemeen, als meer bepaaldelijk het onderwijs betreft.

3. Zij behoort niet te blijven staan bij de elementen van kennis Zij moet hare leerlingen tot eene hoogte brengen, dat zij, 't zij in *Nederland* of in *Indie*, met vrucht voor eene levensbestemming zich kunnen oefenen en voorbereiden.

Zij behoort echter ook zoo te zijn, dat de beide afdeelingen van elementair en voortgezet (populair wetenschappelijk) onderwijs niet dooreen geraken.

5. Zij mag niet te duur zijn.

6. Zij moet eene christelijke inrigting zijn, waar die geest van liefde en wijsheid gewekt wordt, die het Christendom bij uitnemendheid kenmerkt en die de vrucht is van het geloof in Christus als den eenigen Zaligmaker.

7. De inrigting behoort te staan onder toezigt eener Commissie van Curatoren, uit Bestuurders van het Nederlandsche Zendelinggenootschap te *Rotterdam* gekozen. Doch de onderwijzer moet de man zijn, van wien geest en leven voor de inrigting uitgaat; hij moet als vader staan aan het hoofd van een groot gezin.

Naar deze beginselen is ontworpen het volgende.

PLAN EENER KOSTSCHOOL VOOR KINDEREN VAN ZENDELINGEN EN ANDERE EUROPEERS, IN INDIE GEVESTIGD.

1. Het Nederlandsche Zendelinggenootschap opent eene kostschool voor kinderen van zendelingen en andere Europeërs, in *Indie* gevestigd.

2. Het toezigt op deze inrigting is opgedragen aan een Collegie van Curatoren, gekozen uit Bestuurders van het Nederlandsche Zendelinggenootschap te *Rotterdam*.

3. Deze kostschool is bestemd om aan de kinderen eene opvoeding te geven, die hen geschikt maakt om in de maatschappij (op kantoor, winkel enz.) of in eene inrigting voor hoogere maatschappelijke opleiding (universiteit, militaire academie, de academie te *Delft* enz.) te worden opgeleid voor eene betrekking in de maatschappij.

4. De inrigting zal zoodra mogelijk in twee afdeelingen worden gesplitst:

de *eerste* afdeeling voor het lager, eigenlijk gezegd *elementair* onderwijs;

de *tweede* voor het voortgezet of middelbaar onderwijs.

5. In de laagste afdeeling worden onderwezen de vakken van het gewone lager onderwijs, gewijzigd in stof en strekking naar de behoefte van kinderen, in *Indie* geboren.

Daartoe is hoofdzakelijk te brengen:

a. Voldoende oefening in het spreken van het Hollandsch (vertellen, beschrijven, vergelijken, spraakoefeningen in gezonden zin.)

b. Onderhouden van het Maleisch, zoo mogelijk, — en dan aanvankelijk door spraakoefening, later door lezen en vertalen.

c. Onderwijs in *lezen*, *schrijven* en *rekenen*, elementair doch grondig, als op eene goede lagere school.

d. Onderwijs in Vaderlandsche en Nederlandsch-Indische geschiedenis, — in Bijbelsche geschiedenis, voorts in aardrijkskunde, ook van de Nederlandsch-Indische bezittingen, — in algemeene kundigheden, op het gebied van natuurkunde, industrie enz. *Doch dit alles geheel elementair, dus ook grootendeels occasioneel*, weder zoo als dit op eene goede lagere school wordt onderwezen.

e. Onderwijs in *vormleer* en grondbeginselen van het teekenen.

f. Bij voortzetting, dus na een- of tweejarig onderwijs, beginselen van de Engelsche en Fransche talen.

g. Zang als op de lagere school.

h. Muziek.

i. Gymnastie en wat verder tot de ligchaamsoefening of uitspanning kan dienen.

6. In de hoogste afdeeling worden onderwezen de vakken, die opgenomen zijn op die kostscholen, waar eene opleiding voor de militaire of Delftsche academie gegeven wordt.

Daartoe wordt gebragt:

a. Gezette stijloefeningen in Hollandsch en Maleisch, met opzettelijke behandeling der grammatica.

b. Opzettelijk lezen van enkele goede schrijvers.

c. Voortgezet onderwijs in Engelsch en Fransch. Voorts Hoogduitsch.

d. Grondige beoefening van algebra tot de vierkants-vergelijkingen ingesloten; van meetkunst met inbegrip van inhoudsberekening van vlakken en ligchamen.

e. Beginselen der natuurkunde, scheikunde en natuurlijke historie.

f. Voortgezet doch nu opzettelijk onderwijs in algemeene, vaderlandsche en bijbelsche geschiedenis en aardrijkskunde.

g. Teekenen, zoo noodig regtlijnig- en handteekenen.

h. Voor het opzettelijk onderwijs in de godsdienst zal worden gezorgd, overeenkomstig de gezindte, tot welke de ouders der kinderen behooren.

i. Zang, Muziek en Gymnastie.

7. In den regel worden de kinderen uiterlijk met hun 8ste jaar aangenomen; terwijl de leertijd duurt tot volbragten 16jarigen leeftijd.

8. Alle kinderen worden geheel op gelijken voet opgenomen, en bij het onderwijs en de opvoeding worden voor allen dezelfde beginselen in acht genomen.

9. Geene dagscholieren of halve kostleerlingen worden aangenomen.

10. In den regel gaan de kinderen met hun 12de jaar tot de hoogste afdeeling over, wanneer zij daartoe door Curatoren, nadat deze den onderwijzer gehoord hebben, geschikt gerekend worden.

11. Kinderen, die tot voorbereiding voor de Hoogeschool gymnasiaal onderwijs behoeven, kunnen door Curatoren op het Gymnasium te *Rotterdam* geplaatst worden.

12. De ouders zijn gehouden tijdig aan het Nederlandsche Zendelinggenootschap kennis te geven van hun voornemen, om een kind op de kostschool te plaatsen.

13. Zij nemen op zich de kosten van passage, enz. tot op het tijdstip van aankomst op de kostschool.

14. Zij zorgen voor eene voldoende uitrusting.

15. Zij storten door tusschenkomst van een geaccrediteerd persoon of handelshuis hier te lande, in halfjarige termijnen bij vooruitbetaling in de kas van het Nederlandsche Zendelinggenootschap voor leer-, kost- en kleedgeld.

VOOR LEERLINGEN IN DE LAAGSTE AFDEELING:

voor één kind uit hetzelfde gezin. . . ƒ 600 's jaars.
„ twee kinderen „ „ „ . . . „ 1100 „
„ drie „ „ „ . . . „ 1500 „

VOOR LEERLINGEN IN DE HOOGSTE AFDEELING:

voor één kind uit hetzelfde gezin. . . ƒ 750 's jaars.
„ twee kinderen „ „ „ . . . „ 1400 „
„ drie „ „ „ . . . „ 1950 „

Wanneer uit hetzelfde gezin kinderen in de beide Afdeelingen zijn, wordt de korting naar dezelfde evenredigheid berekend, als eerste grondslag het aantal kinderen; en voorts ieder kind naar de Afdeeling, waarin het geplaatst is. Geene andere vergoeding van kosten wordt gevorderd, dan alleen voor onderwijs op het Gymnasium en geneeskundige hulp.

16. Het wordt aan de keuze der ouders gelaten, of zelve in de kleeding hunner kinderen te voorzien, of de zorg daarvoor aan Curatoren der kostschool over te laten, zullende in het eerste geval daarvoor eene som van ƒ 100 van het kostgeld in rekening worden geleden, terwijl dan het ontbrekende moet gesuppleerd worden.

17. De ouders zullen uiterlijk een half jaar voor het verstrijken van den leertijd aan Curatoren opgeven, aan welke personen deze hunne kinderen bij het verlaten der school hebben toe te vertrouwen.

Op deze grondslagen meenen Bestuurders eene inrigting te moeten vestigen, die wel in de eerste plaats voor kinderen van zendelingen is bestemd, doch die tevens geheel is berekend om ook voor andere Oost-Indische kinderen een geschikt opvoedingsgesticht te worden. Zij rekenen zelfs op eene ruime toetreding van de zoodanigen, daar het getal leerlingen niet te klein mag zijn, zal de onderneming op den duur bloeijen. Het Genootschap toch voorziet in de noodige gebouwen en hulpmiddelen en in een geschikt onderwijzerspersoneel Het stelt zich voor daarbij geene andere zuinigheid te betrachten, dan die bestaanbaar is met de hoofdbelangen der inrigting. Bestuurders geven de verzekering, dat zij niets onbeproefd zullen laten, wat tot den waren bloei, in het belang der hun toevertrouwde kinderen kan strekken. Op een door hen tè *Rotterdam* aangekocht terrein doen zij een geheel nieuw gebouw zetten, dat 50 kinderen kan opnemen, bij welks opbouw wordt acht gegeven op hetgeen eene goede huisvesting in eene welingerigte kostschool vordert, en waaraan eene ruime speelplaats zal verbonden zijn. Zij zijn zoo vrij reeds nu de aandacht van ouders in *Oost-Indie* op deze onderneming te vestigen Mogen zij de medewerking ondervinden waarop zij met vertrouwen rekenen, dan kunnen zij het uitzigt geven, dat hunne inrigting met den eersten Mei van 1859 zal geopend worden.

De ondergeteekenden zijn allezins bereid nader over de zaak te corresponderen, wanneer hun de gelegenheid daartoe wordt geopend.

Moge God Zijnen zegen gebieden op deze poging om de belangen van vele christenouders in Neêrlands Oost-Indische bezittingen te verbinden met die van onze zendelingen. Moge zij ondersteuning vinden bij alle ware vrienden van die rijk gezegende gewesten.

Namens Bestuurders van het Nederlandsche Zendelinggenootschap.

De Curatoren der kostschool,
W. P. R. BOUMAN, *Predikant.*
W. FRANCKEN Az, *Predikant.*
H. HIEBINK, *Director van het Zendelinghuis.*
L. V. LEDEBOER Bz.
D. WACHTER.

Wij hebben vermeend niet beter aan de bedoeling der geëerde ontwerpers van bovengenoemd belangrijk plan te kunnen voldoen, dan hetzelve in deszelfs geheel aan onze lezers mede te deelen, van onze zijde daarbij den wensch voegende dat de Curatoren der op te rigten kostschool in eene ruime ondersteuning en belangstelling van vele ingezetenen dezer gewesten de meeste aanleiding mogen vinden om hunne zoo nuttige onderneming tot stand te brengen, en hun steeds lust en kracht moge deelachtig blijven om zich aan den bloei daarvan toe te wijden, waarvoor de met lof bekende namen der onderteekenaars, ons voorzeker ten goeden waarborg zijn.

Redactie.

EEN CONFRATERLIJK OORDEEL
OVER
ONZE HOOFDARTIKELEN.

Toen in het afgeloopen jaar het programma van het *Bataviaasch Handelsblad* het licht zag, en hetzelve onder meerdere fraaije zaken werd voorgesteld als een *vreedzaam strijdperk*, herinnerden wij ons met velen DE DAGEN VAN OLIM, en riepen vol twijfel uit: dat is eene onmogelijke zaak: de vos verliest wel zijne haren maar nooit zijne streken! En de uitkomst heeft bewezen dat onze voorzegging niet zonder grond is geschied.

DE DAGEN VAN OLIM zijn voorbij toen men eenen geachten staatsman ongestraft in de *Rotterdamsche Courant* in een hatelijk en belagchelijk daglicht konde voorstellen, toen men HET WOORD VAN EER van eenen anderen staatsman aan het hoofd van de dagbladen op eene ongepaste wijze konde permanent verklaren en op eene raadselachtige wijze konde doen verdwijnen; voor de wering van die *vreedzame* dagbladentaal heeft *het nieuwe Reglement op de drukwerken* gezorgd en daarom moest er een nieuw *vreedzaam* middel gevonden worden om de *vreedzame* pen werk te verschaffen, en dit middel nu bestond in de hatelijkste kritiek die ooit uit de pen van eenen journalist kan vloeijen, de aantijging namelijk van misleiding des publieks door nadruk.

Het is naar onze zienswijze eene der eerste vereischten om tot eene bezadigde en gegronde kritiek te geraken dat men wachte tot men in de gelegenheid zij een stuk in deszelfs geheel te beoordeelen, daar zulks het eenigste middel is om te beoordeelen of de letterlijke overnemingen, waartegen men voorbarig is te velde getrokken, niet met het eenige doel hunne plaats in het stuk hebben ingenomen, omdat de schrijver zulks tot goed verstand zijner slotstelling noodzakelijk achtte. Immers het zoude al eene zeer domme letterdieverij zijn geweest indien de schrijver voor eigene pennevruchten had willen laten doorgaan wat in zulke bekende werken als die van den GRAAF VAN DEN BOSCH en zijnen waardigen vader gevonden wordt. — Het werk van *van Elten* was ons tot dus verre onbekend.

Wij werpen dus de aantijging van *misleiding des publieks* terug op het B. H., dat op eene voorbarige wijze het publiek omtrent onze bedoelingen heeft trachten te misleiden, onzen lezers verschooning vragende dat wij hunne aandacht reeds te lang hebben bezig gehouden over een onderwerp dat niet van algemeen belang is, hun de verzekering gevende dat het ons voornemen is om voor den vervolge niet dan in de uiterste noodzakelijkheid te antwoorden op eene polemiek van den hatelijken aard als die welke het B. H. met ons heeft aangevangen.

Redactie.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

G. W. Verspijck geb. Menu. D. 's Hertogenbosch. 23 Febr. — S. M. L. Eekhout geb. de Waal. Z. Batavia 8 Mei. — M. M. Lucassen geb. van Braam Morris. Z. Tagal 1 Mei. — De echtgenoote van F. Baudoin. D. Batavia 8 Mei 1858. — M. C. van der Meijden geb. Frank. doode Zoon. Pattie 8 Mei. — E. C. E. Soesman geb van Groll. Z. Samarang 11 Mei — A. M. H. van Overbeek de Meijer geb. Canne. Z. en D. Delft 8 Febr. — A. M. C. Rochemont geb. Voogt. Batavia 11 Mei.

Getrouwd:

J. Keijzer met J. C. von Wolzogen, Souracarta. 22 April. — E. C. F. Happé met J. H. F. Hilling. Souracarta 24 April. — J. C. Hamakers met M. P. Bakker. Samarang 1 Mei. — F. Vreede met G. E. Hemmelder. Batavia 8 Mei.

Overleden:

M. A. H. Oetgens van Waveren Pancras Clifford geb. van Bijlevelt. Amsterdam 24 Maart. — A. van der Jagt. Utrecht 14 Febr. — M. van der Quast geb. de Horn. Woerden 5 Maart. — A. A. Meulemans geb. von Haack. Ambarawa 28 April — C. F. Marcks geb. Stols 26 j. Samarang 30 April. — J. H. Poggenburg. 33 j. Batavia 7 Mei. — W. Holle. 19 j. Indramaijoe 6 Mei.

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. P. M. de Groot. — J. Koch. — J. G. R. Molenaar. — W. van Ommeren.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		*Vlag.*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van.*
Mei	14	Nederl. Ind.	Tedok.	Wongso.	Balie (Padang).
„	17	„ „	El Masshoor.	Said Moht. b. Aloewie b. S. Assegaf.	Sumbawa.
„	18	Z. M.	Stoomschip Gedeh.	Kapt. luit.-ter-zee B. H. Staring.	v. een Kruistogt om de oost
„	—	Nederl. Ind.	Bella.	Jono.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Foelkoel Haer.	Said Aloewie Alhabassij.	Cheribon.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
Mei	15	Zweedsch	Trent.	J. Elfverson.	Cowes.
„	16	Neder. Ind.	Stoomschip Palembang.	H. J. Roseboom	Batavia via Samarang.
„	—	„ „	„ Banda.	A. G. Bosch.	„
„	—	„ „	Henriette.	H. J. Chevallier.	„
„	—	„ „	Attaif.	Sech Abd. bin Moht. Ba-ásin.	Koetei.
„	—	„ „	Djeilanie.	Said Moht. bin Alie.	Palembang via Boender.
„	18	Nederlandsch	Vereeniging.	E. Groeneveld Cadee.	Nederland „ Tjilatjap.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Zweedsch	Maria Charlotte.	Schmidt.	Falmouth.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Dina.	De Haan.	In lossing.	„ „ „ „
Hamburg	Elbe.	Muhlenroth.	In reparatie.	J. F. van Leeuwen & Co.
Nederlandsche	Diligence.	L. Smit.	Nederland.	B. J. van Eck & Co.
„	Java Koerier.	K. B. de Weerdt.	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
„	Willem Kroonprins der Nederlanden.	Zettler.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
„	Sara Eleonora.	Schuijmer.	Reparatie.	„ „ „
Engelsch	Helen Lindsay.	Goble.	Onbepaald.	McMillan Marten & Co.
Nederlandsche	Gruda.	Lange.	In lading.	„ „ „ „
Engelsch	Sea Bird.	Stephenson.	Onbepaald.	Major Marten & Co.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; stoomschip Madura en roei-kanonneerboot Nº. 14; de schepen Norman, Elbe, Goede Verwachting, Willem kroonprins der Nederlanden, Sea Bird en Diligence; de barken Fatal Ma-ān, Saijan Maskoor, Goansien, Fathal Kair, Baltimore, Kattammool Maspandan, Dina, Alliance, Java Courier, Helen Lindsay, Sara Eleonora, Madina, Johanna en El Masshoor; de brikken Fathool Salam en Grude; de schoeners Saparoea, Hiatlie, Tjilatjap, Bientang Timor, Ardjoeno, Emily Jane, Machmoed, Bintang Tjeigoan, Hing Thay, Harriet, Johanna Catharina en Bella; de kotters Tedok.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

11 Mei. Het Ned. schip *Hendrina*, gezagv. C. M. Pompe, van Bezoekie.

14 Mei. De Ned. Ind. stoomboot *Kraton*, gezagv. Pa Ardie, van Soerabaya; de Ned. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Jono, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

14 Mei. De Ned. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Jono, naar Soerabaya; het Ned. schip *Admiraal Jan Evertsen*, gezagv. H. A. Tekelenburg, naar Samarang.

15 Mei. De Ned. Ind. stoomboot *Kraton*, gezagv. Pa Ardie, naar Soerabaya.

Uitvoer te Pasoeroean van den 8sten tot en met den 15den Mei 1858.

Naar Samarang met het schip *Admiraal Jan Evertsen*, gezagv. H. A. Tekelenburg.

7001$^{32}/_{100}$ picols Gouv. suiker.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

10 Mei. De Nederl. Ind. brik *Jeannette Maria*, gezagv. S. van Hultstijn, van Soerabaya 5 Mei; de Nederl. Ind. brik *Hamil Hair*, gezagv. Sech Sehan bin Said Baoezeer, van Cheribon 21 April.

11 Mei De Nederl. Ind. kotter *Boender*, gezagv. Oei Tongsiang, van Bandjermassing 30 April.

12 Mei. De Nederl. bark *Grootmeester Nationaal*, gezagv. A. F. Giesse. van Tjilajtap 24 April.

14 Mei. De Nederl. Ind. bark *Aldjoesoor*, gezagv. Said Hamsa bin Noch Barakb, van Soerabaya 8 Mei; Het Nederl. Ind. schip *Gertrude*, gezagv J. P. Bakker van Soerabaya 8 Mei; De Nederl. Ind. schoener *Maria*, gezagv. Pa Jamai, van Balie, De Nederl. Ind. bark *Banka*, gezagv. Said Abdul Gadir bin Aloei Assegaf, van Bezoekie 12 Mei; De Nederl. Ind. schoener *Atiat Tilmaula*, gezagv. Oewa Sleman, van Balie.

VERTROKKEN:

10 Mei. De Nederl. Ind. bark *Fathoolwahap*, gezagv. Sech Aboebakar Basaid, naar Bandjermassing.

12 Mei. De Nederl. Ind. brik *Jeannette Maria*, gezagv. S. van Hultstijn, naar Sampit (Borneo).

14 Mei. De Nederl. Ind. bark *Fatahhool Moebarak*, gezagv. Hadjie Moeda, naar Pontianak via Sumanap; De Nederl. Ind. bark *Salma*, gezagv. Said Alie bin Aloewie Alhabassij, naar Sengkawang; De Nederl. Ind, bark *Abbool Hassim*, gezagv. Said Achmat bin Abdul Rachman Alkadrie, naar Mampawa en Pontianak.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Maria, Mansoer, Sumanap, Sie Damar, Sophia, Atiat Tilmaula, barken Fathal Haer, Nawan Eldjoesoor, Djoedool Barie, Grootmeester Nationaal, Aldjoesoor en Banka; brikken Sophia, Hawil Hair; schip Gertrude; kotters Sie Berkat, Noorsasie en Boender.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 17den tot en met den 19den Mei 1858.

AANVOER.

Van Koepang per de Ned. Ind. schoener *Johanna Catharine*, gezagv. A. Sesink Clee, agent Gezagvoerder.

61 picols sandelhout, 18 picols kaneel, 300 flesschen poeter-olie, Major Matzen & Co; 24 flesschen sago, 15 katjes noten-muscaat, 1 zak kanarie pitten, 7 stuks meubelhout, Nash; 1 kelder kanarie olie, 1 kist lampen, 5 stuks kapmessen, ƒ 2000, aan zilvermunt, Gezagvoerder.

Van Sandelhout per de Ned. Ind bark *Madina*, gezagv. Hadjie Mohamat Sedik, agent Gezagvoerder.

107 stuks paarden, 337 katjes koperwerk, 45 katjes koperdraad, 14 stuks rood katoen en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Sumbawa per de Ned. Ind. bark *El Mashoor*, gezagv. Said Mohamat bin Alwie bin Sech Asegaf, agent Gezagvoerder.

190 stuks paarden, 5 picols was, Gezagvoerder.

Van Cheribon per de Ned. Ind. bark *Sultan Adam*, gezagv. Said Alwie Alhabsie, agent Gezagvoerder.

3290 stuks kadjang matten, 60 picols rijst, Gezagvoerder.

UITVOER.

Naar Singapore via Batavia per het Ned. Ind. schip *Henriette*, gezagv. Chevallier.

20 leggers arak, 10 roll. zeilen, 100 kelders genever, Schimmelpenninck & Co; 40 leggers arak, P. Kervel & Co; 282 picols lange peper, 120 picols touw, A. Johan; 12 kisten en balen inhd. lijnwaden, Fraser Eaton & Co; 25 kisten gedr. katoen, J. F. van Leeuwen & Co; 5 kisten gedr. katoen, Adam & Co; 145$^{64}/_{100}$ picols zw. ijzer, P. Kervel & Co.

Naar Palembang via Sumanap per de Ned. Ind. bark *Djelanie*, gezagv. Said Mohamat bin Alie.

6 kisten oud koperen duiten (afgek.) 4 kisten kaijoe poetie-olie, Gezagvoerder.

Naar Balie per de Ned. Ind. brik *Fathool Hair*, gezagv. Sech Oemar Drehim.

4 kisten gedr. katoen, Adam & Co; 6 kisten lijnwaden, McMillan Marten & Co; 2 kisten lijnwaden, Fraser Eaton & Co; 2 kisten en balen inhd lijnwaden, W. Mathieu & Co; 7 picols jav. koperwerk, 1 kist tjindees (kat.), diverse Arabieren.

Naar Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Palembang*, gezagv. Roseboom.

2 kisten diverse B Kopersmit & Co; 7 kisten koopmanschappen, P. Kervel & Co; 2 kisten drills, 2 kisten reiszakken, 1 kist dassen, 2 kisten hoeden, 4 kisten schilderijen, 2 kisten jassengoed, 1 pak monsters, 1 kist modewaren, B. J. van Eck & Co; 1 kist inhd. lijsten, met glas en platen, Ruijl Cramer & Co; 1 vat vleesch, W. Cores de Vries; 1 kistje monsters, P. Kervel & Co.

Naar Sumanap per de Ned. Ind. bark *Soedul Hair*, gezagv. Said Abdul Kadir bin Achmat Alijdroos.

Ballast.

Marktprijzen.

SUIKER Nº. 16 per picol ƒ 16½.
KOFFIJ per picol ƒ 25.—
RIJST (CARGA) per kojang ƒ 135 à ƒ 150.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 160 à ƒ 170.—
KOEHUIDEN per 100 st. ƒ 250 à ƒ 300.—
ARAK per legger.
OLIE (KLAPPER).
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING.
WISSELKOERS. Pari.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST

1sten Pinksterdag, Zondag den 23sten Mei,
des voormiddags ten half 9 ure.
Ds. VAN DAVELAAR.
AFSCHEIDSREDE.

2den Pinksterdag, Maandag den 24sten Mei,
des morgens ten half 9 ure.
Ds. SCHIFF.
Maleisch.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST

Zondag den 23sten Mei, Pinksterfeest,
des morgens ten 7, en ten half 9 ure.
Des avonds ten half 7 ure, LOF.

Maandag den 24sten Mei, tweede Pinksterdag.
Des morgens ten half 9 ure.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.